

# Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:

Égész évre 60 Lel, félévre 25 Lel, negyedévre 13 Lel.

Egyes szám ára 1 Lel.

Felelős szerkesztő:

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.

Telefonszám: 34.

Megjelenik minden vasárnap.

## Az eredmény.

Igen, az eredmény... a képviselőválasztások eredménye, gyönyörű. Ha a számbeli eredményt, az elért nagy többséget tekintjük, bármely kormány mosolyogva, örömmel dörzsölhetné a kezét, mint a bankár a jó üzlet után, az állampolgárok nagy-nagy többségének ily fényesen megnyilvánult nagy bizalma felett.

Ilyen eredmény után nagy nyugalommal és megelégedéssel lehetne beleülni a bársonyszékekbe s a viharezett tengerész biztonságával lehetne irányítani az országkormány hajóját; ha ez a szép nagy eredmény a választópolgárok önelhatározó, szabad megnyilvánulása folytán jött volna létre. Mert Isten tudja, hogy van az, de van a polgárság nagy bizalmának megnyilvánulásában valami fenségesen felemelő, megnyugtató, tette őstönző, a nagy egészért munkára serkentő és a munka sikere iránt reménnyel keesegtető, lelki gyönyört okozó érzélem. Remény és biztatás abban, hogy a tömeg megnyilvánult nagy bizalmában rejlő erő mellette van, szándékában erősíti, a cél kivitelében segíti.

A néptömegek osztatlan bizalmában elképzelhetetlen erő rejlik, ami a sikert biztosítja. Példák erre az angol és francia kormányok, amelyek nemzetük egységes bizalma folytán, játszva vezeték államuk komplikált gépezetét úgy bent, mint kifelé.

Ugyde vajjon ilyen erő nyilvánul-e meg az imént lezajlott választások eredményében? Azaz, hogy nem is zajlott. Főképp itt a Székelyföldön élő magyarság körében alig történt annyi, mint a tó sima tükrén, ha szellő fut végig s azt pillanatra megfodrosítja, hogy utána ismét beálljon a csendes nyugalom. Itt nem voltak választások, mégis vannak képviselők.

De hát, mi van ebben? Kérdezhetik némelyek, akik nem velünk gondolkoznak. A múltban sem voltak választások s akkor is voltak képviselők. Igen, csak képviselők - kellenek, akik a napidíjakat felvegyék s a kormány iutéeire igennel szavazzanak.

Hogyan kerülnek ezek a parlamentbe, a nép, a választópolgárok bizalmából, vagy a választási elnökök kinevezése folytán, az mellékes. Pillanatra mellékesnek látszik s a hatalom birtokosai — lehet — hogy ennek a sivar eredménynek is örvendenek; de mi adja az erőt, mi a meggyugvást, a biztatást?

Lehet-e várni ott a nép boldogítására irányuló munkaeredményt, ahol az erőszak lett urrá? S lehet-e főképp alkotmányos kormányzásra kilátás, amikor a polgárság legfőbb alkotmányos jogától, a képviselőválasztástól is elütetik, mint ahogy Udvarhely, Csik- és Háromszék-vármegyék magyarsága s az erdélyi románság nagy része is attól elütetett, képviselőjelöltjeiknek mesterségesen keresett okokból történt visszautasítása által. Nem lévén a magyar nemzeti pártnak, a román nemzeti pártnak, néppártnak stb. pártnak, szóval az ellenzéknek jelöltjei: az egyedül maradt liberális párti (kormánypárti) jelöltet a választási elnökök képviselőkké nyilvánították, ami egyre megy a kinevezéssel.

Igy könnyű volt a többséget megszerezni.

Az így elért többségi eredményben azonban nem rejlik erő, nem okozhat ez a kormánynak valami nagy gyönyört. Semmi esetre sem adhat okot a boldog mosolyra s a megelégedett késődörzsölésre. Ez nem a népakarat megnyilvánulása, amely erőt kölcsönöz a kormányzásához. Ez az erőszak fegyvere, amely megfélemlít.

Pedig úgy mondják, hogy alkotmányos államban élünk, ahol a népek befolyással lehetnek az állam kormányzására. Így kellene, hogy legyen, de lám nem éppen így van.

A gyulafehérvári határozat szerint Erdély nemzeteinek jogok biztosítottak, s ezek törvénybe is vannak iktatva. Ezekről azonban a jelenlegi kormány tudni sem akar, sőt az igazságügyminiszter nyíltan kijelentette, hogy a magyar nyelvre itt nincs szükség. Pár évtized alatt megtanítanak mindenkit románul s ezt a kis magyar foltot eltörlik a térképről. Alkotmányos ez? Örül-e vagy nem a kormány az erőszakosan megszervezett többségnek, nem tudjuk, de nekünk ezek után sem a többségben, sem a jelenlegi kormányban örömmünk nem lehet, ugy-e szeretett

véreim?

Legyünk azonban az összetartásban erősek, az elhatározásban szilárdak, a közrend megóvásában egyetértők, az állam és törvényei iránt tisztelettel viseltetők, bizalommal a vezetők iránt, tanuljunk, fejlesszük tovább ismereteinket, legyünk vallásosak s nem lesz erőhatalom, amely megsemmisíthesse kulturánkat s másfélezer éves fajunkat. A porszemet elfujja a szél, de a porszemekből álló sziklát az orkán sem mozdíthatja meg.

A kormányok elmúlnak, de az állam s abban az erős fajok megmaradnak. Összetartásban rejlik az erő s a jövő biztonsága. Ebbe a biztos jövőbe vessük reményünket. Senkit el ne keserítsen, hogy most alkotmányos jogától elűtett.

Elkövetkezik egy jobb kor, amely magával hozza az igazi alkotmányos élet rózsás korszakát.

Most csak azt állapítjuk meg, hogy bár gyönyörűsége lehet az elért eredményben azoknak, akiket érdekel; de csunya a módszer, amely által ez elérhető volt.

Sz. Szakács Péter.

## A képviselőválasztások

ügye ránk, magyarokra nézve, általában már a jelölési nyilatkozatok beadásakor, azok mindegyikére keresett ürügyekkel való visszautasítása által eldőlt. Meg voltunk verve, mielőtt még a sor igazán küzdelemre kerülhetett volna.

Megyénk 3 választókerületében is éppen csak „megválasztottak“-nak kellett kijelenteni a liberális párt, ellenjelölt nélküli, jelöltjeit. Így lettek képviselők, a kereszturi járásban Kiss Géza dr., az udvarhelyiben Tanaescu államtitkár, a homoródiában pedig Pora András tanár, akit Szabó Gábor visszalépése után állított jelöltnek a liberális párt. Akárkit állíthattak: „megválasztása“ bizonyos volt.

A kormány különben az egész országban mintegy 250 pártjabeli képviselővel fog rendelkezni, e számmal szemben az ellenzékiek száma 80 ra tehető. A pártok számaránya, csak Erdélyt tekintve, a következő: liberális 70, nemzeti 24, avarescánus 1, magyar 1, pártönkivüli 1, szász 5, sváb 3, takista 2, szociálista 1, pótválasztás 10, megsemmisített 2, elhalasztott 1, összesen 121.

A megyében igazi választásra csak a szenátorság került, mely különben teljes csendben és rendben folyt le, mégis a választópolgárok igazi hangulatáról némi fogalmat ad. A szavazatok összeszámlálása még folyamatban van, az eddigi adatok eredménye szerint is azonban Pál István apátnak, a magyar nemzeti párt jelöltjének óriási többséggel való megválasztása bizonyosra vehető; a szavazatok mintegy négyötöd része őt illeti.

A megye kormánypárti képviselői különben, ma, szombaton a „választási siker“ öröme nagy vacsorát rendeztetnek.

## Helyesen gazdálkodunk-e?

III.

Azonban a gyümölcs-oltványok elültetésével nem végeztünk el mindent. Nagyon téved, aki azt hiszi, hogy a fát nem kell éppen úgy gondozni, amint gondozza a gazda földjét, avagy állatjait. Az elültetett oltványt vissza kell metezni, ágait meg kell ritkítani, védő karéhoz kötni. A nagyobb fákat évről-évre a főlöleges és száraz ágaktól meg kell takarítani, esetleg trágyát kell adni, törzset simára letakarítani, tavaszunként a hernyófészkektől, odaszáradt rohadt gyümölcsöktől megtisztítani. A kevésbé termő, vagy nem megfelelő fajokat át kell oltani. Szóval, összedugott kézzel a gyümölcsösben sem lehet „Isten áldására“ várni.

Ha rajtam állana, tavasszal virágerdőbe vonnám az egész falut, minden talpalatnyi helyre beültetném az én oltványomat, vagy bokorfamat. A csupasz udvarokat zöld lombsátor alá vonnám, a kerítést élőszőlőből alkotnám. Régi felhagyott temetőkertekből gyümölcserdőket teremtenék. Az új temetőketeket hárs, (zádog) akác, japán akác stb. fával ültetném be, hadd legyen diszes az örök pihenő hely s legyen terített asztala a szorgos méheknek. Vizmosásos helyeket, omladékos oldalakat megkötnék, hadd hódítsanak el termőföldet a föld romboló szellemétől. Ha rajtam állana? Sajnos, az én szavam csak csacska beszéd és üres szó, elhangzik csendben, észrevétlenül s marad, mint volt, minden a régiben; fatálisták vagyunk, az újítástól irtóznunk.

Nagy kérdés az, hogy honnan szerezhetjük be oltványainkat. Régebben, mikor minden község kötelezve volt arra, hogy faiskolát állítson be a tanító felügyelete alatt, e kérdés magától megoldást nyert. Minden községnek megvolt az ő jó vagy rossz faiskolája, attól függően, milyen volt a falu és milyen volt a tanító. Ahol a község belátta a faiskola fontosságát s alkalmas helyet jelölt ki, azt szabályszerűen bekerítette s a tanítónak volt érzéke a köz javára tevékenységet fejteni ki, ott a faiskola bőven ellátta a lakosságot

alkalmas oltványokkal. Igaz, legtöbb helyen az a baj állott elő, hogy az egyes fajok nem lévén elég pontosan megjelölve, ritkán tudta az ember, hogy tényleg az általa kívánt alma, körte stb. fog e teremni fáján. Legtöbb község azonban „Csáki szalmájának” — egy szükséges rossznak nézte a faiskolát, kiszakított egy egyébképp nem használható hepe-hupás termékletlen területet a faiskola céljaira s úgy ahogy bekerítette s a tanítóra bízta, hogy abból faiskolát teremtsen. Persze az ilyen helyről a legjobb akarat mellett sem lehet a község lakói igényét kielégíteni.

Ilyen körülmények közt, mi sem természetesebb, a községek faiskolák, melyek okszerűen kezelve s alkalmas helyen beállítva, valóságos gazdasági kulturmissiót voltak hivatva teljesíteni — céljuknak nem feleltek meg. Jó néhány évvel ezelőtt a volt magyar kormány Székelyudvarhelyen egy megfelelő gyümölcsfa iskolát állított be s amikor a székselység nagy tömege észhez kapott, hogy ni-ni, a gyümölcsstermelés is hozhat valamit a konyhára, a faiskola, csak „fél munkát” végezve, egy szép napon fölöszlott. Az Udvarhely megyei Földmives Szövetség már alakulásakor programjába vette egy megyei faiskola felállítását, sajnos, a rendkívüli viszonyok s gazdáink nem törődése, előre nem látása e megbecsülhetetlen intézmény fölállítását megakasztotta. Elismert, megbízható cégektől való beszerzéstől igen sokan fáznak, az áldozatot nagyra tartják, pedig egy jól gondozott oltvány a negyedik évében árát már visszaadja s azontul dus kamattal adóz gazdájának. Csak látszólag drága az oltvány, az eddigi árak 20—25-szöröse. Istenem, ma mi olcsóbb ennél?

Használjunk ki kertjeinkben minden talp-alatnyi helyet; ahová nem fér rendes gyümölcsfa, oda tegyünk mogoró, birs, som stb. bokrot, ültessünk egrest, vörösszlót (ribizke), mindenike természetesen hasznát vesszük. Falusi utcáinkra, dűlő utainkra ültessünk gyümölcsfát, unokáink ádani fogják emlékeinket. Áldozzunk a szépség és hasznosnak, hogy a virágborult, gyümölcs-csel megrakott fák legyenek beszédes bizonyítékaik annak, hogy mi a mult rövidre szabott gondolatvilágát eltemettük s a teremteni vágyó gondolat lett urrá a lelkeken.

(Folytatjuk.)

## Egy hirlapi cikk

keltett nagy szenzációt, volt élénk beszélgetés tárgya a mult napokban városzerte. A cikk a sepsiszentgyörgyi „Haladás” című lapban jelent meg és e vármegyének és a városnak több volt és jelenleg is állásban levő vezető tisztviselőjéről tartalmazott, „egy székely” aláírással, kompromittálásra saát, súlyos állításokat.

Ugyane lapaik már egy korábbi számában is voltak a mostanihoz hasonló, sokkal szélesebb általánosságban eloadott vádak és állítások, azonban e cikk akkor korántsem keltett, a különben is választási előkészületek izgalmaival telített levegőben, a mostanihoz hasonló nagy feltűnést. Az újabb cikk azonban határozott és merész tényállításokkal állott elő, a vármegye prefectusát, tanfelügyelőjét, a kereszturi járás főszolgabíróját, a város h. polgármesterét, állami rendőrségének főnökét, a volt udvarhelyi járási főszolgabíró és még egy-két jelenlegi és volt tisztviselőt súlyos hivatali szabálytalanságokkal, erőszakosságokkal vádolta meg. A cikkeket tartalmazó lapzám sok példányban érkezett a városba, s akadtak kezek, melyek annak széleskörű elterjesztéséről is gondoskodtak.

A terjesztésnek e módjában és körülményeiben — minthogy mindez éppen a választások kellő közepére esett — az ügyesség célzatosságát, izgatást látott, mint amely cselekményekkel, azok elkövetői a közönségben a megnevezett tisztviselőkkel szemben elégedetlenséget akartak kelteni. Vádindítványt adott be tehát — izgatás vétsége címén — Bala Tamás innen legutóbb elhelyezett segédtanfelügyelő, Iliés Péter várm.

statisztikai referens és Rauca-Rauceanu Izidor ellen, kikről megállapítható volt, hogy a terjesztésben résztvettek; egyuttal elrendelte vizsgálati fogságba helyezését is. Rauca-Rauceanu azonban már nem volt feltalálható.

A törvényszék vádpancása 10-én, pénteken tárgyalta ez ügyet és úgy döntött, hogy a vádat elutasította, minthogy vádlottak cselekményében az izgatás vétsége nem volt megállapítható, egyuttal elrendelték a vizsgálati fogságban levő 2 vádlott szabadon bocsátását is.

Az ügynek azonban, mint értesülünk, továbbbi folytatása is lesz. A cikkben megnevezettek a cikk miatt sajtópört fognak indítani. Amilyen természetes ez a lépésük, a köz érdekében ugyanannyira szükséges és kívánatos is. A súlyos vádak ugyanis őket nemcsak, mint magánszemélyeket, de mint volt, vagy jelenleg is vezető állásban levő tisztviselőket érték. A tisztviselői állás tekintélye, feghetetlenségében való hit és bizalom kérdése tehát s emiatt feltétlenül szükséges, hogy a hasonló súlyos vádak alól az érdekeltek magukat rendes bírói utón tisztázzák.

## A székely háziipar.

Mikor az amerikai missió beutazta a Székelyföld unitárius egyházközségeit, ez nem pusztán kedvtelésből történt, hanem tanulmányozták a székely nép megélhetési viszonyait, gazdasági, ipari, kereskedelmi berendezéseit is. Ezt bizonyítja Csiki Gábornak az a lelkes beszámolója, melyet a Dávid Ferenc egyesület ünnepi összejövetelén tartott, hol W. H. Daumond angol unitárius lelkész is jelen volt. Ekkor röptették világgá egy nemzetközi iroda felállításának eszméjét, mely iroda fel fogja karolni a székely asszonyok háziiparát is. Amerika sokat átvesz s a begyűlt hasznát egyházi és iskolai célokra fordítják. A beszámoló rövid kivonata ez volt.

A Székelyföld az a hely, hol a lakosok szorgalmas munkája kincsanyagává teszi a földet; legelői pedig bőven adják a jó marhákat, de azért is becses ez a föld, mert szép asszonyai és leányai a velük született ügyességüknél fogva nagy jártasságot árulnak el a kézi munkában. Igaz ugyan, hogy a mai nehéz megélhetési viszonyok között nagyon kevés keresetforrás jut az asszonyoknak és leányoknak s így a nemzetközi iroda felállításával nemcsak a székely népet, de egész Erdély lakosságát is egy új keresetághoz lehet juttatni s ez által jobb módot biztosíthatnak családjuknak.

Ez az új keresetforrás pedig nem más, mint szöví tanfolyamok létesítése a Székelyföld különböző helyein, asszonyok és leányok részére. Mert ha van méhészeti, fadaragási, kosárkötői és, Isten tudja, micsoda tanfolyamok, miért ne lehetne szöví tanfolyam is? Ez a tanfolyam szervezése, fenn tartása terheléssel nem jár, mert az ott készített szövítervek, varrottások, himzett munkák a külföldön gyönyörű magyaros motívumai, egyszerű mintaszövéseik miatt oly kelendőségnek örvendenek, hogy az eladási ár behozza nemcsak az összes befektetett költségeket, de jut a haszonból kulturális célokra is.

Igaz, erre ember kell. Ha angolnak, németnek, vagy franciának kell ezt keresztül vinni, akkor bizonyára minden járási központ büszkélkedhetnének egy ilyen intézménnyel. Mi későre vesszük ezt észre s Csiki Gábornak ez a terve — máholnap feledésbe megy.

Pár évvel ezelőtt tanulságos leírást olvastam: Berlinben rendeztek egy „Népművészeti kiállítást”, hol a magyar himzések, szövítervek, varrottások pár darab szekrényben voltak elhelyezve s oly nagy volt a székely háziipar iránt az érdeklődés, hogy a magyar portéka 35 nap alatt 240 ezer márkát hozott. Ha tehát ezek a háztartási cikkek a székely népnek ekkora forgalmat csináltak — mit produkálna, a nemzetközi iroda felállításával ma az amerikai piacon, a meglevő valutáris differenciával?

Ekkor lenne a székely háziiparnak világ sikere. Ideje volna Csiki Gábornak e beszámolójára ezt minden társadalmi és kulturális intézményeknek felkarolni. Fel kell tártani tehát a nemzetközi iroda útján a háziipari cikkek értékesítését s az államot is ennek támogatására hívni, mert a nép vagyonsodása az állam elsőrendű érdeke, de erkölcsi haszna ennek óriási, mert a leánygyermek megtanul varrni, himezni, szöví s annyit keres, hogy szülőinek gondokozta helyzetén könnyen tud segíteni. Akkor a leányok itthon maradnak, dolgoznak s nótáiktól hangos lesz

a barátságos kis udvar, s új élet költözik a falukba. A székely háziipar pedig fellendül, a külföld tanubizonyoságot szerez kulturánkról, izlésünkről s a szabad verseny örömmel fogja eltölteni a népet.

Étéd.

Bállnth Zoltán.

## Az ingó értékek, követelések, letétek,

biztosítékok jövedelmi adójára vonatkozólag a kir. pénzügyigazgatóság 4747—1921. II. számú hirdetményében az alábbiakat teszi közzé:

1921. április 1-től kezdődőleg 15% adó fog szedetni az ingó tőkék jövedelmei után. Az 5%-ig kamatozó kötelevények és a tisztán ipari társaságok címletei utáni jövedelmek után 13%; a bankbetétek után pedig 12% fog szedetni. Ez az adó kiterjed a részvényosztalékokra, alapítási jutalékokra, érdekeltségi részekre, társaságok és köztestületek kötvényeiből származó kamatjövödelmekre, idegen vagy román államkötvényből származó jövedelmekre, bekebelezett tartozásokból, betétekből eredő kamatokra, tantiemekre és más ehhez hasonló jövedelmekre. Mentések: 5000 leu tőke erejéig a takarékpénztári betétek kamatai; oly kereskedelmi ügyletek, melyeknek nincs kölcsönjellegük.

A szobanforgó jövedelmekből semmit sem lehet levonni, vagyis az adó a bruttó jövedelem után jár. E szerint a részvények, érdekeltségek, vagy betéti társasági részesedések után a nyereségenként kifizetett összeg számítatik: kölcsönök és kötvényeknél az egész évben felvett jövedelem, illetőleg kamat; követeléseknél szintén a kamat összege.

Az adót nem az adóköteles fél, hanem az fizeti, aki a megadóztatott osztalékokat, kamatot stb. köteles kifizetni. Ez tehát vissza tartja az illető adóösszeget és azt befizeti. Idegen országból befolyó hasonló jövedelmeknél az intézet, vagy más személy végzi a levonást, aki ezt a jövedelmet a belföldön beszedi. Az adó a hitelezőt terheli, ez azonban az adóssal egyetemlegesen felelős a kincstárral szemben.

Szelvény, csekk és más hiteleszközzel kereskedők kötelesek e foglalkozásukat az Adminisztratívá financiaárának bejelentési és az adó visszatartását nyomban keresztül vinni. — Ezen rendelkezések ellen elkövetett kihágások az egyenesadó törvényben előirt büntetésekkel sújtatnak.

## HIREK.

Március 11.

**Jegyzői kinevezés.** A vármegye prefectusa Bencse Dénes oklándi segédjegyzőt ugyanoda korjegyzővé nevezte ki.

**Áthelyezés a törvényszéknél.** Nagy Samu, itteni törvényszéki irodatisztet, saját kérése folytán, hasonló minőségben a gyulafehérvári törvényszékhez helyezték át.

**A főgimnázium tornakörének dísz-tornája** iránt, melyet folyó 12-én (vasárnap) este 8 órakor tartanak az intézet tornacsarnokában, a sportkedvelő közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik.

**Halálozás.** Nemrég, elkéssetten, jött ide értesítés arról, hogy Tassaly Tamás postaelőőr Nagykanizsán rövid szenvedés után, 55 éves korában, elhunyt. Városunk szülőtte volt s váratlan halála nemcsak öreg édesanyját és testvéreit érintette fájdalmasan, hanem számos idevaló kortársát is, kikkel együtt tanult, együtt nevelkedett, s kikkel oly szívesen elemlegette ifjúkori emlékeit, ha övéi látogatására olykor hazajött.

Gönczi Lajosné Kiss Irma, Gönczi Lajos, a helybeli ref. kollegium köztisztviselőben álló nyug. igazgatójának felesége f. hó 7-ikén, 58 éves korában hirtelen elhunyt. A művelt lelki, tisztas. urinó halálesete, mely férjén kívül tekintélyes rokonságot borított gyászba, általános részvételt keltett. Temetése alkalmával, mely nagy közönség jelenlétében folyt le, Vajda Ferencz esperei megas szárnyalásu beszéde után, a kollegiumi ifjuság énekára gyászdalokat énekelt.

Láday Károly Székelyudvarhelyen f. hó 6-ikán, 38 éves korában, hosszas szenvedés után elhalt. A törekvő, derék kereskedő, kinek 2 kis árvája maradt, halálával mindenütt nagy részvételt keltett. Kiterjedt és tekintélyes család gyászolja.

**Özv. Tamás Miklósné József Ágnes** 74 éves korában f. hó 10-ikén Székelyudvarhelyen elhunyt. Nagyszámú, tekintélyes család gyászolja. Temetése vasárnap, 12-én d. u. 4 órakor lesz.

**Az állatvásár** Székelyudvarhelyen legközelebb — eltérően egy korábbi táblázatos kimutatástól — nem f. hó 20-ikán, hanem 19-ikén, vasárnap fog megtartatni.

**Sorozás.** Az 1901 évben születésűek sorozása a vármegye háza nagytermében a Székelyudvarhely városiak sorozásával, f. hó 20 és 21-ikén, fog megkezdődni; folytatólag a járás többi községei következnek. Előállani tartoznak a két korábbi évfolyamból is mindazok, akik az előbbi sorozáson alkalmatlanként bizonyultak, vagy gyengeségük miatt orvosi vizsgálat folytán becsatattak el. Jelentkezni tartoznak felülvizsgálatra végül azok is, akik orvosi vizsgálat folytán felmentést kaptak.

**A Szociális Misszió Társulat** a háború alatt nagyon áldásos működést fejtett ki városunkban és bizonyos vagyonnal is rendelkezett. Az imperium átvételkor a hatóság a társulat vagyonát elvette az elnökségtől s a társaság működését beszüntette. Az Oltáregylet a múlt vasárnap tartott választmányi ülésén foglalkozott nevezett társulat újjáélesztésével és vagyonának visszaszerzésével. Ez ügyben, 12-én, vasárnap d. u. 5 órakor a r. kath. főnevelő intézet kápolnahelyiségében gyűlést tartanak, melyre a Szociális Misszió Társulat tagjait ezúton meghívják.

**A pénzügyminiszterium** f. hó 4-én kelt 246.345 számú rendelete értelmében az összes látványos helyiségek tulajdonosai, kik meghatározott (fixtaxe) adófizetés alá vannak vetve úgy mint: táncteremek, tánciskolák, vendéglők, kávé- és sörházak, ahol muzsika, zene, dalos társaság működik, továbbá panoráma, menageria stb. kötelesek f. hó 15-ig a rom. kir. pénzügyigazgatósághoz (vidéken a perceptiakhoz) egy következő tartalmu bejelentést betérjeszteni: 1. Tulajdonos, hasznélvező neve. 2. A látványosság megnevezése. 3. Utca és házszám, ahol működik. 4. Állandó vagy ideiglenes jellegű-e? 5. Menüi állami adót fizet? 6. Mennyi haszonbért fizet és mennyi a napi kiadás. A bejelentés beadását elmulasztók kihágást követnek el és meg fognak büntettni.

**Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felcserélhetlen jó férjem betegsége és halála alkalmából látogatás és részvétnyilatkozataikkal fájdalomukat és bánatunkat enyhíteni igyekeztek, valamint koszorúmegváltás címén a szegény gyermekeknek tett alapítványukért a „Kereskedő Testület” és az „Old boy” Foot ball Társaságnak is ezúton mondok hálás köszönetet. Özv. *Láday Károlyné.*

**Az Oltáregylet** március 16-án (csütörtök) este 8 órakor tartandó estélyének műsora a következő: 1. Énekel a leánykongregáció énekkara. 2. Szaval: Vass Magda. 3. Zongorán játszik dr. Göllner Béla. 4. Az 6-kori építészeti remekeiről előadást tart Jaklovsky Dénes, a képeket vetíti Jancsó Béla. 5. Népdalokat énekel dr. Bálint József. 6. Szaval Biró András. 7. Vonós trió. Játsszák Khell, dr. Filó és dr. Voszka, a Filharmonikus Társaság tagjai. Belépés tetszés szerint.

**A „Filharmonikus Társaság”** — mint értesülünk — szorgalmas próbákkal készíti elő első nagy önálló hangversenyét, amely e hó 25-én lesz megtartva a „Bukarest” szálló nagytermében. A vegyes zenekar a „Troubadur”ból, Verdi ez örökszép operájából fog egy nagy egyveleget előadni, továbbá Eysler melodikus „Straubinger” keringőjét. A társaság művészi magaslaton álló vonósnégyese Mozart 12-ik vonósnégyesét fogja előadni. Lesz még egy női énekeszóló teljes zenekari kísérettel, valamint egy hegedűszóló is. Örömmel halljuk, hogy a fiatal társaság zenei kultúrát célzó működése város- és megyeszerte nagy érdeklődést keltett, s hogy már eddig több mint 300 pártoló tag lépett be az egyesületbe. Pártoló tagokat az egyesület még mindig elfogad évi 20 leu tagsági díj befizetése ellenében. Jelentkezéseket bármelyik működő tag elfogad.

**Hadifoglyok** hazaérkezéséről olvasunk mindegyre napilapjainkban. Sajnos, a hazatértek közül igen kevés a megyénkbeli. Legutóbb Ferenczy Gábor dr. és Ferenczy János, volt tisztek érkeztek haza, a múlt napokban pedig Gálffy Gábor, Gálffy Kálmán nyug. főszolgabíró fia értesítette szüleit, hogy Magyarországon át utban van hazafelé. Legyenek itthon mindnyájan szeretettel üdvözölve!

**A református ifjúsági egyesület** múlt vasárnapi egyházi estélye méltán sorakozik a korábbi ilyen irányú estélyekhez. A rendezőség tartalmas műsorral kedveskedett, amelynek legkiemelkedőbb pontja Szabó András kollegiumi igazgató felolvasása volt, aki előbb röviden a kollegium egykori híres tanárának: Szigeti Gyula Mihálynak életrajzát ismertette, azután pedig hátrahagyott kéziratai között talált, latin nyelven írt s városunk multjára vonatkozó verses feljegyzéseiből olvasott fel magyar fordításokat. A városunknak akkori állapotát és az akkori szokásokat hiven visszatükröző fordításokat a közönség éber figyelemmel kísérte. Tomcsa Klementin, Soó Kató zongorakísérete mellett, Jakabos Irén pedig saját cimbalomkísérete mellett énekelte kedvesen, Kökösi Juci és Németh Andor hatásosan szavalt. Az estélyt a közönség éneke nyitotta meg és Vajda Ferencz esperes rövid beszéde zárta be.

**A veszett eb** által megmart egyének egy újabb belügyminiszteri rendelet szerint csak akkor szállíthatók díjmentesen a Pasteur-intézetbe, ha szegénységük előjárósági bizonyítvánnyal igazolva van.

**A székelyudvarhelyi unitárius egyházközség,** az unitárius nők szövetsége közreműködésével, 1922 március hó 18-án a Bukarest-szálló színháztermében táncal egybekötött jótékony célú színelőadást rendez, mely alkalommal Csiky Gergely Czifra nyomorúsága (színmű 4 felvonásból) kerül színpadra. A darab személyei: Bálnai Gusztáv, számtanácsos Péter József, Bella, huga Kovács Perzsi, Sodró Antal, irodatiszt Baróczi József, Zsófi, neje Nagy Berta, Eszter, rokona Forró Géza, Csoma Bálint, napidíjas irnok Jaszenszky Miklós, Martha Kónya Ilona, Klótild Máthé Annuska, Aurelia Ferenczi Böske, Juci Biró Mártha, Luci Szabó Magda, leányai, Mádi Simon, tiszteletbeli segédfogalmazó Szócs Tibor, Poprádi Endre Kerestély Gyula, Tarczali Jenő Németh Andor, Zgerneyei Parthenia Lőrinczi Erzsébet, Zgerneyei Zenobia Benedek Boriska, Mézesné Jakabos Irén, Haatos Felmeri Endre, Barna Szabó Dénes, irnokok, Murok Márton, ügyvéd Pánczél József. Az előadás iránt előre is nagy az érdeklődés.

**A Napkelet** március 1-i száma a szépirodalmi részben Marót Sandor, Csiky Endre, Reile Pál válogatott novelláit hozza, továbbá verseket Emőd Tamástól, Szegő Imrétől és Németh Mihálytól, egy most bemutatkozott nagy tehetségű fiatal temesvári költőtől. Több cikkben is foglalkozik a lap azzal a világnézeti harsánnyal, amely az erdélyi magyar közéletben a közvélemény mindinkább növekvő érdeklődése mellett sajgóan, egyesületekben stb. folyik. Az első cikkben Kádár Imre azokat a politikai támadásokat utasítja vissza, amelyek a Napkelet táborát legutóbb érték és válaszul Reményik Sándor legutóbbi írására, amely a fajmagyarok problémájával foglalkozik. Ligeti Ernő folytatja az Erdélyi felek című érdekes portré-sorozatát, ezúttal Grandpierre Emil politikai arcképe adja Weiss Sándor a két hét politika-rovatban az országos reformkör alakulását lássával kapcsolatban az érzelmi és értelmi politika alapjait foglalkozik. Nyugati szemle, könyvszámoló, az erdélyi városok kultur életéről szóló krónikák egészítik ki a Napkelet új számát.

**A székelykereszturi unitárius főgimnázium** testetűző köre f. hó 18-án, szombaton este 8 órakor a főgimnázium tornacsarnokában diáktornát, s ezt követőleg táncmulatságot rendez. Belépti díj nincs, a rendezőség azonban kéri a megjelenőket, hogy tetszés szerinti adományaikkal az anyagi terhekkel küzdő ifj. egyesületet segítsék az íveskedjenek. A műsor 12 pontból áll, melyben a külön leánycsapat svéd és fűzgyakorlatokkal fog szerepelni.

**Ruhákat fest, tisztít: Schmitz**  
Stefan cel Mare (Malom-utca) 21.  
Odorheiu-Sz.-udvarhely

**Vízbefuladt gyermekek.** A hónap egyik első napján Gergely Mezes zetelaki lakos társzállítani, az erdőre ment. Ottléte alatt felesége 2 kis gyermekének, a 6 éves Mózesnek és a 3 éves Vérének az otthonhagyásával, elment egy közelükben folyó temetésre. Alig egy negyedórnyi távollét után, hazaérkezve, nagy rémületére, a gyermekeket nem találta otthon. Hamar keresésükre indult, a miben többen segítettek. A nyomok a kert háta mögött a Küküllő felé vezettek, szorgos kutatás és lékvágás után, a két gyereket végre egymáshoz közel, a víz-alatt a jéghez fagyva meg is találták. A törvényszéktől a vizsgálóbizottság f. hó 5-ikén, vasárnap járt künn a helyszínre. Megállapítható volt, hogy a gyerekek, magukra maradván, a jégre csuszálni mentek, mely, miután már töredezett és gyenge volt, alattuk betört. A nyomozás folyik, bár szembetűnő gondatlanság nem látszik fenforogni, annál kevésbé, mert a szülőknek csak ez a két gyereke lévén, őket köztudomás szerint is, nagyon szerették és jól gondozták.

**Az alsósófalvi ifj. egyesület** febr. hó 18-án műsoros előadást, 28-án, húshagyó kedden, pedig műkedvelői előadást rendezett Szabó János áll. tanító vezetésével. A műkedvelői előadás alkalmával színrekerült „A tót leány”, 3 felvonásos népszínmű. Az elsőnek tiszta jövedelme az ifj. egyesület pénztára, utóbbié a ref. egyház harangalapja javára fordított. Mindkét előadás úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült.

## KÖZGAZDASÁG.

A múlt számban felhívtuk gazdatársainkat, hogy mű-trágya megrendeléseiket az összeg egyidejű beküldése mellett sürgősen eszközöljék. Az árak közlésénél azonban bizonyos kiadások nem voltak figyelembe véve s éppen ezért értesítjük a megrendelőket, hogy a műtrágya ára métermázsánként 173, 194, illetve 215 leu. (16, 18 és 20%-os superphosfát.)

A tavasz egy-kettőre köztünk termett; ragyogó napsugár hirdeti a természet újra ébredését, már talál a gazda a szabadban foglalkozást. Gyümölcsfái megtriktitását, a hernyófészkek szedését, trágyázást már nagyon is lehet végezni. Már megcsillan itt-ott a fénylő ekevas, hasítván a barázdát, hogy behulljon a jövő reménye, vagy csalódása. Ma-holnap füres lesz a falu és haugos a mező, amíg ez bekövetkezőnk, intézzük el a Földmives Szövetséggel szemben fennálló kötelezettségünket, fizessük le tagsági díjainkat, hogy a Szövetség a köz javára akadálytalanul munkálhasson. Vannak gazdakörök, ahonnan még a múlt évi tagsági díj sem jött be. Mi van ezekkel? A közgyűlés vonja kérdőre az ilyen gazdaköröket, hol a megújuló gazdasági élet közepett, a tétlenség állott be. Eddig takargattuk, de ma már rá kell mutatnunk azokra a közsegeinkre, ahol nincs élet, nincs vezetés. Fájdalmas sebeket is merész késvágással gyógyítanak.

A múlt keddi piacon búza = 54-58, törőbúza = 46-48, rozsa = 46-48, árpa = 38-42, zab = 30-32, burgonya = 13-14, paszuly = 38-40 leuban kelt el vékánként.

Gazdasági lapokból vett értesülések szerint tenyészbikákban nagy a kereslet. — Varga Pál székelyudvarhelyi gazda korán érő vetőmag-tengerit cserél ugyanannyi buzáért.

Jövő lapszámában a vetőmagok áraitól is, minden valószínűség szerint, számot adhatunk.

V-6.

**Az Osztrák-Magyar bankjegyek bejelentése.** A román felülbélyegzésű be nem jelentett és a bélyegzetlen Osztrák-Magyar Bank bankjegyek, mint jeleztük, a pénzügyminiszterhez bejelentendők azou célból, hogy az Osztrák-Magyar Bank felszámolásánál a pénztulajdonosok igényei érvényesíthetők legyenek. Az 1 leu okmánybélyeggel és 25 bani segélybélyeggel ellátott és a pénzügyminiszterhez intézett kérvényben feltüntetendők a következő adatok: 1. Ki a pénz tulajdonosa? 2. Hol lakik? 3. Mi a foglalkozása? 4. Milyen pénznemben hány darab van birtokában? 5. Mennyit tesz ki a pénzek végsőssége? A pénzt letétbe helyezni nem szükséges. Ezen bejelentéseket az *Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság székelyudvarhelyi Fő-,* ugyszintén a *székelykereszturi és oltándi Főköntézetek* vállalják.

Kiadó: a Könyvnyomda R.-t. Odorheiu (Székelyudvarhely.)

Helyben: Str. Printul Nicolae (Árpád-u.) 37. szám alatt létesített

**sörfőző telepünkön**  
az üzemet megkezdettük s azt  
**egész éven át**  
fenn fogjuk tartani;

**állandóan szolgálhatunk**  
aznapi töltésű üvegekben, elsőrendű  
**világos és barna sörrel.**  
A sör árusítását március 25-én kezdjük meg. Szives támogatást kérnek:

**FRANK & CIE.**

Alulírottak bérbevettük a

## Székely Juhturógyár és Hizlalda Részv.-Társ. Székelyudvarhely

ipartelepét és azt a részvénytársaság címén saját felelősségünk mellett fogjuk tovább vezetni.

### Veszünk sajtót

bármily mennyiségben **KÉSZPÉNZFIZETÉS** mellett, piaci áron, a régi helyén: a **Strada Stefan cel Mare (Malom-utcában)** levő gyártelepünkön.

**Rácz Vilmos,  
Ifj. Szakáts Zoltán.**

### Eladó méhészet.

10 család méh, Boconádi-féle kaptárakban, a legmodernebb felszereléssel és egy mézpergető-gép eladó. Ugyanott eladók Boconádi-féle lépes keretek és nagyobb mennyiségű viasz. — Cim a kiadóhivatalban.

Szám: 70—1922.

### Árverési hirdetmény.

Az etédi ref. egyház (Udvarhely m.) 1922 márc. 30-án d. e. 10 órakor Etéd községben megtartandó, zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen eladja a tulajdonát képező 41.5 k. hold területen található bükk és tölgy állományát mely a hivatalos becslés szerint a bükk 4618.3 m<sup>3</sup> meg a tölgy 923.1 m<sup>3</sup> mü és 607.3 m<sup>3</sup> tűzifát tartalmaz.

Kikiáltási ár 89500 leu, azaz nyolcvankilenc-ezeröttszáz leu. Bánatpénz 10%.

A részletes árverési szerződési feltételek, valamint a becslés a székelykereszturi Oculul Silvic és az etédi ref. papi hivatalnál betekinthetők Etéd, 1922 márc. 1.

Ref. Egyháztanács.

### Eladó belsőség.

Lukács Lőrinc Bul. Reg. Ferdinand (Kossuth-u.) III. sz. alatt levő épületes belsősege, mely áll: 4 szoba, konyha, kamara, földszinten 2 szoba, mosókonyha, kert, istálló, köcsiszin, gazdasági udvar, sertésöl és pineéből, eladó. Értekezhetni dr. Borosnyay Pál ügyvéd irodájában.

Az odorheiu törvényszék.

C. 431—1921.

### Hirdetmény.

Az odorheiu törvényszék közhírré teszi, hogy ifj. Bence Zsigmondé sz. Almási Juliánna bágyi lakos részéről az 1911. I. t. cz. 748. § a alapján előterjesztett kérelem folytán az 1915. évi április hó 10 én a Kárpátokban Hátszeg község határában állítólag elhalt ifj. Bence Zsigmond volt bágyi lakos elhalálása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul dr. Jánosi Gyula ügyvéd, odorheiu lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék ifj. Bence Zsigmondot és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot ifj. Bence Zsigmond életbenlétéről értesítsék, egy-szersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek az Ardealul Juridic-ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után a nevezett elhalálásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest meg fogja állapítani.

Odorheiu, 1921. március hó 14. napján.

Dr. Glósz Miksa, s. k., tszéki bír.

A kiadvány hitelül: Florián, shív. tisztv.

## Megérkeztek a tavaszi kalap-ujdonságok

melyek után átalakításokat is gyorsan és pontosan elvállalok. Állandóan rak-táron vannak: gyászkalapok és fátlyak, kalaphoz való anyagok, keztük, haris-nyák, menyasszonyi fátlyak és koszoruk, előnyomtatott kézimunkák, pamutok stb.

**Kézimunkák előnyomtatása a legújabb bécsi minták után.**

Szives pártfogást kér:

**ORDELT JÁNOS.**

Szám: 55—1922.

### Árverési hirdetmény.

Alulírott bír. végrehajtó az 1881 LX t.-c. 102 § értelmében közzé teszi, hogy az odorhei járás bíróság 3977/5—920 sz. végzése folytán Ilyés Mártonné végrehajtató javára 1500 leu s jár. ügyben 1921 évi december hó 31-én kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 476 leure becsült butorok, ágyneműek, asztalneműek stb. nyilvános bírói árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az odorhei járásbíróság G. 3977/6—920 sz. végzése folytán 1500 leu tőke követelés s egyéb járulékaik erejéig való megtartására Odorhei Caere u. az 1922 évi március hó 18 napjának d. e. 9 órája határidőre kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az említett ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Odorhei la 6/III. 1922. Nagy executor.

### Eladó ház. Kossuth utca 36. sz. alatti

emeletes kőház üzlethelyiséggel eladó.

### Faeladási hirdetmény.

A zetelaki közbirtokosság eladja szó- és írásbeli árverésen a tulajdonát képező erdő „A” gazdasági I. vágásorozat (: Gyöngyöskút:) 63. 64. 65. osztágaiban 168.6 k. holdon lévő 10 788 m<sup>3</sup> előhasználati fevő fatömeget 199. 580 leu kikiáltási áron, továbbá a III. vágás sorozat (: Barátos:) 4 és 5-ik részletein lévő 12248 m<sup>3</sup> előhasználati fatömeget 226 590 leu kikiáltási áron.

A szó és írásbeli árverés Zetelaka község házánál lesz megtartva 1922 évi április 18-án d. e. 10 órakor.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10% a.

Zárt és bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés előtt az árverést vezető elnök kezéhez teendők le.

Sürgönyileg tett és utóajánlatok nem fogadotatnak el.

Árverési és szerződési feltételek a zetelaki közbirtokosság elnökéé, valamint az Oculul Silvic de stat din Corundual Odorheien a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zetelaka, 1922 február hó 27-én.

Szabó Lajos s. k. közb. elnök.

Tisztelettel értesitem helybeli és vidéki vevőimet, hogy

### tavaszi kalapjaim megérkeztek.

Elvállalok átalakításokat, ugyszintén nyári kalapokat átférmálásra, vasalásra, festésre elfogadok, elismert pontos és szolid kiszolgálás mellett. Továbbá figyelmükbe ajánlom kristálytisza kézimunka-előnyomdat. Divatos lámpaernyők bármely alakban, legszebben készülnek.

Binder István utóda.

Mielőtt posztót, kangar-szövetet vásárolna, tekintse meg a segesvári Zimmermann-Testvérek posztógyárosok lerakatát

### Barsay Károly

női- és férfidivat üzletében,

hol minden szövet a gyári árban kapható.

### Temetkezési intézetemben

érez, tölgy- és fenyőfa-koporsók nagy választékban. Halottszállításokat, temetéseket helyben és vidéken elismert jutányos és szolid áron eszközölök.

## Üzletátvétel!

Van szerencsénk nb. tudomására hozni, hogy **TEUTSCH B. JÓZSEF** cég fűszerüzletét átvettük és azt cégünk alatt fiókülzetként fogjuk tovább folytatni.

Minden ezen szakmához tartozó cikkekéből nagyválasztéku raktárt fogunk tartani és azon fáradozni, hogy nb. vevőinket minden tekintetben kielégítsük.

Amidőn a régi cég nb. vevőközönségének további jóindulatát kérjük, vagyunk magunkat ajánlva, teljes tisztelettel:

### HESSHAIMER J. L. és A.

brassói fiókülzet — segesvári fiókülzet.

### Eladó ház. Str. Closca (Attila- u.) 24. sz. alatt levő ház, mely áll: 2 szoba, konyha, kamara és mellék helyiségekből, eladó. A lakás elfoglalható.

Első brassói

### Szappan és Gyertyagyár ORENDI JÁNOS

Alapított 1860.  
Telefon 73. szám

Sürgöncim: ORENDI  
szappangyár, Brassó.

### ORENDI OROSZLÁN-szappana

kizárólag csak a legnemesebb nyersanyagokból, legmodernebb gépekkel készül. — Nem tartalmaz ártalmas alkatrészeket, ennélfogva kiméli a fehéreneműt.

Óvakodjunk silány utánzásoktól.

## Nézzé meg! LÖBL R. divatüzletében

Bul. Reg. Ferdinand (Kossuth-u.) 25. sz. alatt



az ujonnan érkezett nagymennyiségű legjobb tisztá gyapjuszöveteket, öltönyök, felöltők, átmeneti kabátokra, női kabátokra, női kosztümökre, melyeket gondos összeállításban, kellő szakértelemmel személyesen a **reichenbergi kiállításon, első kézből**, hirneves gyárosoktól vásároltam s így módomban áll azokat feltűnő



szolid árakban árusítani. — Azonkívül kaphatók mindennemű hozzávalók, híres sepsiszentgyörgyi szőttesek, ágy és asztalneműek stb.

**Maradékok feltűnő olcsón kiárusítatnak!!**